



DATUM

18 maj 2004

## Information om 6 kap 19 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation – hemlig teleavlyssning och hemlig teleövervakning

I 6 kap 19 § 1 st lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation anges att en verksamhet skall bedrivas så att beslut om hemlig teleavlyssning och hemlig teleövervakning kan verkställas och så att verkställandet inte röjs.

### *Vilka omfattas av skyldigheten*

Av 6 kap 19 § 1 st lagen om elektronisk kommunikation framgår att ovan angivna skyldighet gäller för verksamhet som avser tillhandahållande av ett allmänt kommunikationsnät och tjänster inom ett allmänt kommunikationsnät, vilka består av en allmänt tillgänglig telefonitjänst till fast nätanslutningspunkt eller en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst till mobil nätanslutningspunkt (se lagtexten nedan).

En motsvarighet till 6 kap 19 § lagen om elektronisk kommunikation fanns tidigare i den nu upphävda telelagen (1992:597). En skillnad mot telelagen är dock att bestämmelsens omfattning har ändrats. Enligt telelagen gällde skyldigheten de som var tillståndspliktiga enligt lagen. Med lagen om elektronisk kommunikation har reglerna om tillstånd ändrats så att tillstånd inte längre krävs i samma utsträckning som i telelagen.<sup>1</sup> Skyldigheten har i lagen om elektronik kommunikation därför inte såsom i telelagen ansetts kunna knytas till de som har tillstånd enligt denna lag. De verksamheter som enligt 6 kap 19 § lagen om elektronik kommunikation är anpassningsskyldiga motsvarar i stort de verksamheter som var anpassningsskyldiga enligt telelagen.<sup>2</sup> Någon begränsning för anpassningsskyldigheten till verksamheter med viss omfattning finns

---

<sup>1</sup> I telelagen krävdes tillstånd för den som i ett allmänt tillgängligt telenät tillhandahöll telefonitjänst till fast nätanslutningspunkt, mobil teletjänst eller nätkapacitet, om verksamheten hade en omfattning som med avseende på utbredningsområde, antalet användare eller annat jämförbart förhållande var betydande. I lagen om elektronisk kommunikation krävs i allmänhet endast en anmälan för att tillhandahålla allmänna kommunikationsnät eller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster. Tillstånd krävs endast för att använda radiosändare och nummer.

<sup>2</sup> Beredningen för rättsväsendets utveckling har i ett tilläggsdirektiv (Dir. 2003:145) fått i uppdrag att göra en översyn bl.a. av vilka verksamheter som bör omfattas av anpassningsskyldigheten.

emellertid inte i lagen om elektronisk kommunikation. I förarbetena till lagen om elektronisk kommunikation (prop. 2002/03:110 sid. 270) sägs att en rimlig avvägning, i stort motsvarande den som idag gäller, bör kunna uppnås genom att det finns möjlighet att i särskilda fall meddela undantag från bestämmelsens krav.

*Innebörden av att en verksamhet skall bedrivas så att beslut om hemlig teleavlyssning och hemlig teleövervakning kan verkställas och så att verkställandet inte röjs*

I 6 kap 19 § 2 st lagen om elektronisk kommunikation anges att innehållet i och uppgifter om avlyssnade eller övervakade telemeddelanden skall göras tillgängliga så att informationen enkelt kan tas om hand. Den närmare innebörden av att en verksamhet skall bedrivas så att beslut om hemlig teleavlyssning och hemlig teleövervakning kan verkställas framgår av förarbetena till telelagen (prop.1995/96:180 sid. 26 ff.). Av förarbetena framgår följande. I praktiken innebär skyldigheten ett krav på att teleoperatörer i sin verksamhet skall använda sig av tekniska hjälpmedel med vissa egenskaper och att de skall vidta sådana personella och organisatoriska dispositioner som krävs för att hantera hjälpmedlen. Den anpassningsskyldige skall stå för de kostnader för anpassning, drift och underhåll av telesystemen som krävs för att beslut om hemlig teleavlyssning och hemlig teleövervakning skall kunna verkställas. Polisen är skyldig att ersätta teleoperatörerna för de kostnader som uppkommer vid varje enskild verkställighet. I vissa fall anses finnas utrymme för teleoperatörerna och polisen att dela på kostnaderna för anpassning, t.ex. om det finns möjlighet att välja olika lösningar för anpassning och en av lösningarna skulle medföra högre kostnader för teleoperatören men lägre kostnad för varje enskild verkställighet.

#### *Övrigt*

Post- och telestyrelsen (PTS) kan meddela föreskrifter om bestämmelsens krav och i enskilda fall medge undantag från bestämmelsens krav. I 36 § förordning (2003:396) om elektronisk kommunikation anges att PTS efter samråd med Riksåklagaren (RÅ) och Rikspolisstyrelsen (RPS) får meddela verkställighetsföreskrifter och att PTS efter samråd med RÅ och RPS får medge undantag från bestämmelsens krav.

PTS är tillsynsmyndighet enligt lagen om elektronisk kommunikation och skall ha tillsyn över efterlevnaden av lagen. PTS har i sin tillsynsverksamhet bl.a. möjlighet att förelägga den som bedriver verksamhet som omfattas av lagen om elektronisk kommunikation att tillhandahålla upplysningar och handlingar som behövs för att PTS skall kunna kontrollera efterlevnaden av lagens bestämmelser

*Lagtext 6 kap 19 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation*

En verksamhet skall bedrivas så att beslut om hemlig teleavlyssning och hemlig teleövervakning kan verkställas och så att verkställandet inte röjs, om verksamheten avser tillhandahållande av

1. ett allmänt kommunikationsnät som inte enbart är avsett för utsändning till allmänheten av program i ljudradio eller annat som anges i 1 kap. 1 § tredje stycket yttrandefrihetsgrundlagen, eller
2. tjänster inom ett allmänt kommunikationsnät vilka består av
  - a) en allmänt tillgänglig telefonitjänst till fast nätanslutningspunkt som medger överföring av lokala, nationella och internationella samtal, telefax och datakommunikation med en viss angiven lägsta datahastighet, som medger funktionell tillgång till Internet, eller
  - b) en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst till mobil nätanslutningspunkt.

Innehållet i och uppgifter om avlyssnade eller övervakade telemeddelanden skall göras tillgängliga så att informationen enkelt kan tas om hand.

Med telemeddelande avses ljud, text, bild, data eller information i övrigt som förmedlas med hjälp av radio eller genom ljus eller elektromagnetiska svängningar som utnyttjar särskilt anordnad ledare.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om frågor som avses i första och andra styckena samt får i enskilda fall medge undantag från kravet i första stycket.